

ਸੇਖ ਫਰੀਦ - ਸਬਦ ੯੨

ਫਰੀਦਾ ਰਬ ਖਜੂਰੀ ਪਕੀਆਂ ਮਾਖਿਅ ਨਈ ਵਹੰਨਿ ॥

ਸਲੇਕ, ਸੇਖ ਫਰੀਦ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ੧੩੮੨

ਫਰੀਦਾ ਰਬ ਖਜੂਰੀ ਪਕੀਆਂ ਮਾਖਿਅ ਨਈ ਵਹੰਨਿ ॥

ਜੇ ਜੇ ਵੰਞੈ ਡੀਹੜਾ ਸੇ ਉਮਰ ਹਥ ਪਵੰਨਿ ॥੮੯॥

ਸਾਰ: ਜਿਵੇਂ ਖਜੂਰਾਂ ਪੱਕਣ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਮਿਠਾਸ ਆਪ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਭਾਵ ਕੁਦਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਸਰਬ-ਵਿਆਪੀ ਸਤਾ ਦੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਚਿੰਤਨ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਰਾਹੀਂ ਧੁਰ ਅੰਦਰ ਉਤਰਦੀ ਹੈ, ਤਦੋਂ ਗੰਭੀਰ ਸੂਝ ਦਾ ਵਹਿਣ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਵਹਿਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੂਝਮਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਸ਼ਹਿਦ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾ ਵਾਂਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਮਿੱਠੀ ਅਤੇ ਪਾਲਣਹਾਰੀ। ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਉਸ ਰੁਪਾਂਤ੍ਰਣਸ਼ੀਲ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸੂਝ ਖੰਡਿਤ ਰੂਪ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਇਕ ਦਇਆਮਈ ਸਤਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਬਿਬੇਕ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦਾ ਚਾਨਣ ਬਿਖੇਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੱਕਾਪਣ ਰੂਹਾਨੀ ਅਨੁਭਵ ਦੀ ਚਰਮ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਹੋਂਦ ਦਾ ਗੂੜ੍ਹ ਤੱਤ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਫਰੀਦਾ ਰਬ ਖਜੂਰੀ ਪਕੀਆਂ ਮਾਖਿਅ ਨਈ ਵਹੰਨਿ ॥

ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਰਬ-ਵਿਆਪੀ ਸਤਾ ਦੀ ਸੂਝ ਆਪਣੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੂਝ, ਪੱਕੀਆਂ ਖਜੂਰਾਂ ਵਾਂਗ, ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਦ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਵਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਵ ਰੂਹਾਨੀ ਸੂਝ ਦੇ ਸਿਖਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਹੋਂਦ ਦਾ ਤੱਤਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਜੇ ਵੰਞੈ ਡੀਹੜਾ ਸੇ ਉਮਰ ਹਥ ਪਵੰਨਿ ॥੮੯॥

ਜਿਹੜਾ ਦਿਨ ਬੀਤ ਜਾਵੇ, ਸਾਡੀ ਉਮਰ ਦਾ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਹਿੱਸਾ ਸਾਡੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਵ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਅਸਲ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਤੱਤਸਾਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾਈਏ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਕਦਰ ਕਰੀਏ। (੮੯)

ਤੱਤ: ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਤੱਥ ਵੱਲ ਖਿੱਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਰ ਬੀਤਦੇ ਦਿਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਬਹੁਮੁੱਲੇ ਪਲ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਹੱਥੋਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਖਿਸਕਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਰੂਹਾਨੀ ਸੂਝ ਬੇਅੰਤਤਾ ਨਾਲ ਵਹਿੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਮਨੁੱਖੀ ਹੋਂਦ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਫਿੱਕੀ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਾਡੀ ਯੋਗਤਾ ਵੀ ਘੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਚੜ੍ਹਦਾ ਸੂਰਜ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਨਵਾਂ ਦਿਨ ਹੀ ਲੈ ਕੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਖੁਸ਼ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਦੇ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਹਰ ਪਲ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦਿਆਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਤੱਤਸਾਰ ਨੂੰ ਪਛਾਣੀਏ। ਕਰੀਏ।

ਪਹਿਲਕਦਮੀ

Oneness In Diversity Research Foundation

ਵੈੱਬਸਾਈਟ: OnenessInDiversity.com

ਈਮੇਲ: onenessindiversityfoundation@gmail.com